

in drugo sadje, kakor pa metulji in gosenice. Vrabec se je tam tako hitro pomnožil, da sedaj napravil neizmerno veliko škodo. Kmetje tožijo vladi, da jim večkrat vse pridelke na polji vrabci pokončajo; tudi morajo včasih po dvakrat in celo po trikrat sejati, ker vrabci vso setev pojejo. Nek kmet piše, da so mu ti tiči v devetih dnevih vse grozdje celega vinograda pojedli. Vlada hoče toraj vse vrabce pokončati ter plača za dvanajst mrtvih vrabcev šest denarov. Mislimo, da vrabce ta vladni ukaz ni preveč prestrašil.

Sovražnik čebelam.

Kakor vsako bitje na svetu, tako ima tudi čebela svoje sovražnike. Znano je, da mnogi tiči, na pr. lastavice, letaje čebele lové. Imajo pa te koristne živalice še družega, mnogim nepoznanega zalezovalca, namreč žabo. Rujava kakor tudi zelena žaba se kaj rada naseli v beli in rudeči detelji, in to ne brez vroka. V deteljo, posebno v belo, prihajajo kaj rade čebele, da si naberó sladkega medú. Mnogo teh pridnih in marljivih delalk se pa ne vrne več k svoji družini obloženih z medom, ampak pade v želodec požrešni žabi. Kakor tiger na svoj plen čaka žaba nepremakljivo, da čebelica glavico v kak cvet skrije, da potem od zadej s skokom na njo plane. Vsak boj s tako velikim sovražnikom je zastoj. Za želo se žaba še zmeni ne, ker ima mrzlo kri. V želodcu mrtve žabe so našli uže 11 čebel, za žabo kaj veliko množino. Marsikateri čebelar si bo iz tega lahko razlagal, zakaj mu čebele tako ginejo. Nočemo pa s tem reči, da naj se žaba pokonča, ker pozoblje tudi mnoge škodljive mrčese. Le v obližji čebelnjakov naj se ne trpi, ker gotovo so jej ljubše sladke čebele kakor kaki pusti ščetinasti mrčesi.

Občni zbor kranjske kmetijske družbe

dne 23. novembra 1881.

Poročila in predlogi podružnic ali posameznih družbenih udov po §. 19. pravil.

(Dalje.)

Gospod družbeni prvosednik: Želi kateri gospodov besede? Gospod Ogulin ima besedo.

Gospod Ogulin: Jaz podpiram predlog gospoda vodje Dolenca v vsej razsežnosti, in priporočam najtoplejše slavnemu zboru, da sklene o njem.

Gospod družbeni prvosednik: Ako nobeden gospodov več ne želi besede, ima jo poročevalec centralnega odbora gospod Murnik.

Gospod Murnik: Meni kot poročevalcu centralnega odbora je izjaviti, kaj ta misli o predlogu vipavske podružnice naše.

On se popolnem sklada s prošnjo vipavske podružnice in bode isto dobro utemeljeno predložil z gorkim priporočilom visokemu c. k. ministerstvu kmetijstva.

Gospod družbeni prvosednik: Gospoda, ki je stavil predlog, bi prosil, naj mi pové imé društva ter mi naznani, ali je uže dobilo potrdilo sl. deželne vlade, ali so pravila uže izročena.

Gospod vodja Dolenc: Imé društvu slóve: „Vipavsko sadjerejsko društvo“ in pravila društvena je sl. c. k. deželna vlada kranjska uže potrdila.

Gospod družbeni prvosednik: Predlog gospoda vodje Dolenca meri na to: centralni odbor naj bi prošnjo podružnice vipavske, da bi se dovolilo sadjerejskemu društvu za štiri leta po 400 gold. letne podpore, krepko podpiral pri sl. c. k. ministerstvu kmetij-

stva. Onih gospodov, kateri se zlagajo s predlogom v tej obliki, prosim, da vzdignejo rokó. (Predlog se sprejme.)

Gospod družbeni prvosednik (nadaljujoč): Prosim gosp. poročevalca Murnika, naj poroča o daljnem predlogu podružnice vipavske.

Gospod Murnik: Drugi predlog vipavske podružnice se tiče podpore, katero naj bi se izprosila sirarska družba, ki se hoče ustanoviti na Nanosi. Predlog bode utemeljil gosp. vodja Dolenc.

Vodja gospod Dolenc: Slavni zbor! Meni je utemeljiti predlog, katerega je stavila podružnica vipavska, naj bi se izprosila od sl. ministerstva kmetijstva podpora za ustanovo sirarske družbe ali zádruge na Nanosi. Zasluga našega častitega župana vipavskega je, da je občina vipavska, katera je na Nanosi posestnica 5000 oralov pašnikov, lansko leto prikupila k tem še 7000 oralov pašnikov od posestnika gosp. Bajca. Sedaj se bodo zopet za ves okrog pašnikov jemale ovce na pašo. Gosp. župan vipavski Dolenc je takoj po nakupu pašnikov sprožil misel, naj bi se do sedaj izgledno primitivno sirarstvo premenilo po zadrugi res v izgledno sirarstvo. Občina in podružnica vipavska želi, da bi se sirarstvo povzdignilo, ali to je le mogoče, ako se doseže podpora od sl. ministerstva zato, da se na Nanosi ustanovi sirarska zadruga, enaka istim, kakor uže obstojé v Bohinji. Občina vipavska nima toliko novcev, da bi si nakupila potrebnih stvari za umno sirarstvo, in zato prosi podpore.

Najpotrebnejši je vodnjak, kajti ista luža, v kateri se kopljejo celó psi, ne more služiti umnemu sirarstvu, katero zahteva v prvi vrsti snažnosti. Potreben je tudi kôtel in klet. Ta luknja, v kateri zdaj sir spravljajo in jo imenujejo klet, je dosto preslaba, da bi v njej bivali prašiči.

Nadalje pa je tudi potreba podpore zato, da k nam pride učitelj umnega sirarstva, prečastiti slavnoznani gospod župnik Mesár, kateri bi nas učil, kako je treba delati umno sir in kako se ima zato rabiti orodje. Ustanovljenje prave sirarske zadruge na Nanosi pa ni preje mogoče, predno niso izpolnjene po podpori sl. ministerstva kmetijstva iste potrebne stvari, katere sem zdaj navajal, kajti ako ni kaj za umno izdelovanje sira v roke vzeti, nam tudi učitelj malo ali pa ničesar ne koristi. Kakor hitro pa bode dovoljena podpora za potrebne stvari, potem se bode tukaj sirarska zadruga ustanovila.

Gospod družbeni prvosednik: Prosim gospoda vodjo Dolenca, da se izjavi, koliko bi bilo podpore potreba za vse tri stvari?

Gospod vodja Dolenc: Vsota naj bi ne bila večja, nego je bila dovoljena od sl. ministerstva kmetijstva zádrugam na Gorenjskem v Bohinji. Tam je pet ali šest zádrug, na Nanosi pa bi se ustanovila le ena sama.

Gospod Brus: Opomniti moram, da c. kr. ministerstvo kmetijstva le tedaj dovoljuje podporo po največ 300 gold., kedar se je uže ustanovila sirarska zadruga, ter je potrdila pravila sl. vlada. Prej se ne dovoli nikaka podpora.

Gospod družbeni prvosednik: Prosim pojasnila, ali je uže ustanovljena sirarska zadruga, ali se še le snuje?

Gospod vodja Dolenc: Pet ali šest kmetov vzame na Nanosi pašo v najem, in ti jo zopet oddajejo gospodarjem ovác, tako da doslé obstajé samo najemniška zadruga. Kedar pak bode privolilo sl. c. kr. ministerstvo kmetijstva podporo za napravo potrebnega orodja, obljubilo je deset vipavskih dobrih gospodarjev, da ustanovijo zadrugo. Potem se takoj izročé nje pravila, a na goli nič nima nihče veselja kaj začenjati.